

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРАВОСУДДЯ

В И С Н О В О К

**щодо проекту Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів
України щодо сприяння збереженню водних об'єктів і моря
(реєстр. № 6559 від 8 червня 2017 року)**

Комітет з питань правової політики та правосуддя розглянув на своєму засіданні 28 лютого 2018 року (протокол № 67) на відповідність Конституції України проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо сприяння збереженню водних об'єктів і моря (реєстр. № 6559 від 8 червня 2017 року) (далі – Законопроект), поданий народними депутатами України Шевченком О.Л. та іншими.

Згідно із пояснювальною запискою метою Законопроекту є посилення охорони державою водних об'єктів та моря в межах внутрішніх морських чи територіальних вод України або в межах вод виключної (морської) економічної зони України шляхом посилення кримінальної відповідальності за порушення правил охорони вод (водних об'єктів), за забруднення моря і за порушення законодавства про континентальний шельф України та адміністративної відповідальності за порушення правил охорони водних ресурсів, порушення вимог щодо охорони територіальних і внутрішніх морських вод від забруднення і засмічення та порушення правил водокористування.

Для досягнення зазначеної мети пропонується підвищити санкції статей 242, 243 і 244 Кримінального кодексу України, що передбачають кримінальну відповідальність за порушення правил охорони вод (водних об'єктів), за забруднення моря і за порушення законодавства про континентальний шельф України, та статей 59, 59-1 і 60 Кодексу України про адміністративні правопорушення, що передбачають адміністративну відповідальність за порушення правил охорони водних ресурсів, порушення вимог щодо охорони територіальних і внутрішніх морських вод від забруднення і засмічення та порушення правил водокористування.

Прийняття вказаного Законопроекту, за твердженням авторів, допоможе створити умови для посилення охорони водних об'єктів та моря в межах внутрішніх морських чи територіальних вод України або в межах вод виключної (морської) економічної зони України.

Вирішуючи питання про відповідність Законопроекту положенням Конституції України, Комітет виходить з наступного.

В Конституції України зазначається, що Україна є правовою державою (стаття 1), органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених цією Конституцією межах і відповідно до законів України (частина друга статті 6), закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй (частина друга статті 8). За приписом частини другої статті 19 Конституції України органи державної влади зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Відповідно до статті 3 Конституції України людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю.

Виключно законами України визначаються, зокрема, засади цивільно-правової відповідальності, діяння, які є злочинами, адміністративними або дисциплінарними правопорушеннями, та відповідальність за них (пункт 22 частини першої статті 92 Конституції України).

У Рішенні від 30 травня 2001 року № 7-рп/2001 Конституційний Суд України зазначив, що виключно законами України мають врегульовуватись засади цивільно-правової відповідальності (загальні підстави, умови, форми відповідальності тощо), підстави кримінальної, адміністративної та дисциплінарної відповідальності - діяння, які є злочинами, адміністративними або дисциплінарними правопорушеннями (основні ознаки правопорушень, що утворюють їх склад), та відповідальність за них. У такий спосіб Конституція України заборонила врегульовувати зазначені питання підзаконними нормативно-правовими актами та встановила, що лише Верховна Рада України у відповідному законі має право визначати, яке правопорушення визнається, зокрема, адміністративним правопорушенням чи злочином, та міру відповідальності за нього (абзац сьомий пункту 2 мотивувальної частини).

У своєму Рішенні від 12 лютого 2002 року № 3-рп/2002 Конституційний Суд України наголосив, що Конституція України як головне джерело національної правової системи є також базою поточного законодавства. Вона надає можливість урегулювання певних суспільних відносин на рівні законів, які конкретизують закріплені в Основному Законі положення (абзац перший підпункту 3.1 пункту 3 мотивувальної частини).

Зважаючи на зазначене, а також на те, що Верховна Рада України – єдиний орган законодавчої влади в Україні, одним із повноважень якого є прийняття законів (стаття 75, пункт 3 частини першої статті 85 Конституції України), внесення запропонованих проектом Закону змін до чинного законодавства узгоджується з нормами Конституції України.

Враховуючи викладене, Комітет дійшов висновку, що проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо сприяння збереженню водних об'єктів і моря (реєстр. № 6559 від 8 червня 2017 року), поданий народними депутатами України Шевченком О.Л. та іншими, не суперечить положенням Конституції України.

Голова Комітету

Р.П. КНЯЗЕВИЧ